

اولین گرامی داشت «روز زنان در ریاضیات» در جهان

یک ایده و صد خبر

فرشته ملک *

در میزگردی به بحث گذاشته شد. در پایان بانوان حاضر، کمیته‌ای ۵ نفره را برای تدوین اساسنامه یا شیوه کار این شاخه انتخاب نمودند. این کمیته پس از تدوین اساسنامه و ارائه آن به شورای اجرایی وقت، به پیشنهاد شورا، برگزاری اولین گردهم‌آیی بانوان ریاضی ایران را یک روز قبل از شروع چهل و هشتمین کنفرانس ریاضی کشور در دانشگاه بوعلی سینا همدان تدارک دید. این گردهم‌آیی روز ۳۰ مرداد ۱۳۹۶ در حالی که چند روزی بیشتر از خبر حزن‌انگیز عروج مریم میرزاخانی نگذشته بود، در فضایی دردآلود و با مراسم یادبودی فاخر برگزار شد. در پوستر گردهم‌آیی که قبل از این خبر تأسفبار چاپ شده بود، زیر عکس مریم، تنها سال تولد وی درج شده باقی ماند، انگار همچنان او زنده خواهد بود. پس از این گردهم‌آیی و در یکی از روزهای برگزاری چهل و هشتمین کنفرانس ریاضی، در نهایت پیشنهاد کمیته تدوین اساسنامه مبنی بر تشکیل کمیته بانوان انجمن ریاضی ایران در شورای اجرایی وقت تصویب و در مجمع عمومی اعلام شد. شورای اجرایی همان اعضای کمیته تدوین اساسنامه را به عنوان اعضای نخستین کمیته بانوان انجمن ریاضی ایران تعیین کرد و این کمیته از مهرماه ۱۳۹۶ شروع به کار کرد.

در یکی از جلسات کمیته بانوان، هنگامی که درخواست کمیته بانوان ریاضی‌دان اتحادیه بین‌المللی ریاضی‌دانان مبنی بر پشتیبانی از اعلام روز عدد پی (۱۴ مارس) به عنوان روز جهانی ریاضیات به بحث گذاشته شده بود، جرعه پیشنهاد روزی برای گرامی داشت بانوان ریاضی‌دان نیز زده شد و اعضای کمیته بانوان انجمن ریاضی ایران بلافاصله بهترین روز برای این گرامی داشت را روز تولد مریم میرزاخانی دانستند. پس از تأیید این پیشنهاد توسط شورای اجرایی، کمیته بانوان طی مکاتباتی با دبیر کمیته بانوان اتحادیه بین‌المللی ریاضی‌دانان این پیشنهاد را مطرح کرد.

کمیته مذکور ضمن اعلام موافقت اولیه خود، موافقت نهایی را منوط به دریافت نامه رسمی، تبادل نظر و رأی‌گیری در اولین کنفرانس زنان ریاضی‌دان جهان نمود که قرار بود یک روز قبل از کنگره بین‌المللی ریاضی‌دانان در مرداد ماه ۱۳۹۷ در برزیل برگزار شود. در این مرحله، کمیته بانوان انجمن ریاضی ایران متن رسمی تقاضای اعلام روز تولد مریم میرزاخانی به‌عنوان روز زنان در ریاضیات را

در روز ۱۲ می سال ۲۰۱۹، در بیش از ۱۰۰ نقطه از جهان مراسمی برای بزرگداشت اولین روز زنان در ریاضیات برگزار شد. گروه هماهنگ کننده جهانی برگزاری این مراسم (که کمیته بانوان انجمن ریاضی ایران نیز عضو آن است) گزارش‌های مربوطه به آن مراسم را در وبگاه خود <https://May12.womeninmath.org> قرار دادند. مجموعه این گزارش‌ها نیز در مقاله‌ای در مجلد ۶۶، شماره ۱۱، دسامبر ۲۰۱۹ مجله Notices^۱ منتشر شد. بخشی از این نوشته، ترجمه آن مقاله است که با مجوز نشریه مزبور در اینجا منتشر می‌شود.

تعیین روز زنان در ریاضیات

واقعیت این است که داستان پیشنهاد و اعلام روز تولد زنده‌یاد پروفسور مریم میرزاخانی به نام «روز زنان در ریاضیات» به داستان راه‌اندازی کمیته بانوان انجمن ریاضی ایران گره خورده است. شهریورماه سال ۱۳۹۳، دانشگاه سمنان میزبان چهل و پنجمین کنفرانس ریاضی ایران بود. آن روزها مدت کوتاهی از اعلام خبر افتخارآفرین دریافت جایزه فیلدز توسط مریم میرزاخانی گذشته بود و تصویر بزرگی از مریم همراه با این خبر آذین دیوار دانشکده علوم ریاضی دانشگاه سمنان شده بود. همان زمان جرعه فعال نمودن بیشتر بانوان در جامعه ریاضی کشور توسط عده‌ای از بانوان ریاضی‌دان حاضر در همایش زده شد و پیشنهاد راه‌اندازی شاخه بانوان به شورای اجرایی وقت که در روزهای برگزاری کنفرانس جلسه داشتند، داده شد. طرح این پیشنهاد در جلسه شورای اجرایی که برخی از پیشکسوتان جامعه ریاضی نیز در آن حضور داشتند، بازخورد مثبتی داشت و مورد موافقت اصولی شورا قرار گرفت. مهمترین دلیل این پیشنهاد همانطور که در مقاله «بانوان ریاضی‌دان ایران، این اقلیت خاموش» در خبرنامه شماره ۱۵۱ آمده است، فعال نمودن بیشتر بانوان ریاضی‌دان ایرانی در جامعه ریاضی کشور بود. شورا از عده‌ای دیگر از بانوان درخواست کرد، با گفتگو و تبادل نظر، شرح فعالیت‌های پیشنهادی این شاخه را تهیه نمایند، و در همایش نمایندگان انجمن ریاضی در آبان ماه ۱۳۹۵، با دعوت از نمایندگان بانوان گروه‌های ریاضی دانشگاه‌ها، تعدادی از نخستین بانوان ریاضی‌دان عضو هیئت علمی دانشگاه‌های کشور، تعدادی از پیشکسوتان و اعضای شورای اجرایی انجمن ریاضی ایران، موضوع

¹Nikita Agarwal, et al., "May 12: Celebrating Women in Mathematics. From One Idea to One Hundred Events." Notices Amer. Math. Soc. 66, No. 11 (December 2019) 1879-86 (Translated by the permission of the American Mathematical Society).

از: «ریاضی‌دانان زن اروپایی»، «انجمن بانوان ریاضی‌دان آفریقا»، «بانوان هند و ریاضی»، «جمعیت بانوان ریاضی‌دان شیلی» و «کمیته بانوان انجمن ریاضی ایران».

در نهایت، برگزارکنندگان محلی، علیرغم مرزها و فرهنگ‌های متفاوت با صرف زمان، انرژی و شور و اشتیاق فراوان، چنین رخدادی را محقق کردند. بدون برنامه‌ریزی و پیگیری‌های مداوم محلی، حتی با حمایت سازمان‌های بین‌المللی، چنین رخدادی به وقوع نمی‌پیوست. بیشتر برگزارکنندگان محلی، زنان ریاضی‌دانی در جایگاه‌های مختلف شغلی بودند.

تدوین کرد که با کمک استادان گرانقدر آقایان دکتر رحیم زارع‌نهندی و دکتر سیاوش شهشهانی ویرایش نهایی شد.

خانم دکتر اشرف دانشخواه به نمایندگی از کمیته بانوان در اولین کنفرانس زنان ریاضی‌دان جهان شرکت نمودند، و در قسمت مراسم یادبود مریم میرزاخانی، متن پیشنهادی ما را قرائت و ارائه نمودند. در بخش میزگرد این کنفرانس موضوع مجدداً مطرح و از آن دفاع شد و در نهایت با رأی مثبت همه حضار، و پس از آن با کف زدن و ایستادن آنان، با افتخار این پیشنهاد مورد تصویب جامعه جهانی بانوان ریاضی‌دان قرار گرفت.

ابتکار ۱۲ می

وبگاه ۱۲ می، ابزاری در حمایت از سازمان‌دهندگان این رویداد بود. زیرا ایده‌های مختلفی برای برگزاری مجموعه‌ای از فعالیت‌های متنوع پیشنهاد می‌داد. از جمله این پیشنهادها، نمایش فیلم کوتاه «سفرهای زنان در ریاضیات»^۴ بود که در آن داستان‌هایی از زنان ریاضی‌دان در آمریکای لاتین روایت می‌شود. برگزاری نمایشگاهی به یاد مریم میرزاخانی^۵، جلسات گفتگو با رویکرد ریاضی شبیه به یک سمینار ریاضی غیررسمی و همچنین ایده‌های ناب دیگری توسط برگزارکنندگان در مناطق مختلف به اجرا درآمد.

برنامه‌های ۱۲ می در سراسر جهان غالباً شامل گفتگوهای مورد زندگی و ریاضیات مریم میرزاخانی، بحث در مورد شکاف‌های جنسیتی در ریاضیات، سخنرانی در مورد ریاضی‌دانان سرشناس زن در طول تاریخ و موارد دیگر بود.

این یک واقعیت است که پیشنهاد اولیه جشن گرفتن روز ۱۲ ماه می (۲۲ اردیبهشت) از طرف ایران بود و تنها طی چند ماه به سرعت رشد کرد و به ویترونی برای نشان دادن لزوم تجلیل از زنان در ریاضیات در سراسر جهان و همچنین نشان دادن قدرت شبکه‌ای آنان در سراسر جهان تبدیل شد. در اولین دوره برگزاری این مراسم *journeys of women in mathematics* این فیلم توسط مرکز بین‌المللی (CWM) و با سرمایه‌گذاری بنیاد سیمونز ساخته شد و داستان‌هایی از زنان ریاضی‌دان در آمریکای

فراخوان برگزاری اولین مراسم روز زنان در ریاضیات، در مارس ۲۰۱۹ با راه‌اندازی وبگاه «ابتکار عمل ۱۲ می»، انجام شد. دو ماه بعد با رسیدن به روز تولد مریم، جشن‌ها همه گیر شد و در بیش از ۱۰۰ نقطه از جهان مراسم پرشوری برگزار شد^۶، از جمله در آرژانتین، استرالیا، بلژیک، بنین، برزیل، کانادا، شیلی، کنگو، دانمارک، مصر، اتیوپی، فرانسه، آلمان، هند، اندونزی، ایران، اسرائیل، ایتالیا، مکزیک، نپال، پاناما، پرو، فیلیپین، پرتغال، روسیه، سنگال، اسلواکی، آفریقای جنوبی، اسپانیا، سوئد، تایلند، تانزانیا، ترکیه، انگلستان، اوکراین و آمریکا. جمعیت شرکت‌کننده در این جشن‌ها عمدتاً بین ۲۰ تا ۱۰۰ نفر بود. اما در برخی مراسم بیش از ۲۰۰ نفر هم شرکت کرده بودند. علاوه بر آن، در همین رابطه برنامه‌های متعدد دیگری در نقاط مختلف جهان انجام شد که در وبگاه ۱۲ می ثبت نشده است. پاسخ به فراخوان ۱۲ می، مشتاقانه و دور از انتظار بود. اما چگونه این ابتکار عمل امکان‌پذیر شد؟ یک تلاش بین‌المللی با مشارکت کمیته‌های منطقه‌ای سازمان یافته زنان ریاضی‌دان، این پروژه را جامه عمل پوشاند. شرکت‌کنندگان فعال در این همکاری عبارت بودند

^۴ این نمایشگاه توسط (CWM) (مجرى: تائیس جوردائو، طراح: رافائل میرلز باروسو) با ۱۸ پوستر اصلی که در WM^2 و ICM2018 افتتاح شده بود، آغاز شد.

^۵ این نمایشگاه توسط (CWM) (مجرى: تائیس جوردائو، طراح: رافائل میرلز باروسو) با ۱۸ پوستر اصلی که در WM^2 و ICM2018 افتتاح شده بود، آغاز شد.

^۶ <https://may12.womeninmaths.org> ^۳ <https://may12.womeninmaths.org/events>

۱۲ ماه می در آسیا

همزمان با مراسم بزرگداشت ۱۲ ماه می در ایران، مجموعاً ۱۳ برنامه در کشورهای آسیایی برگزار شد که شامل هند (سه برنامه مجزا)، اندونزی، ایران، اسرائیل، نپال، فیلیپین، ترکیه (چهار برنامه مجزا) و تایلند بود. بیشتر برنامه‌ها شامل سخنرانی‌ها و نمایشگاه‌هایی در مورد زندگی و کارهای مریم میرزاخانی بود. محور برخی دیگر از این گردهم‌آیی‌ها نیز مباحثی درباره زنان ریاضی‌دان و شکاف‌های جنسیتی بود. غالباً فیلم «سفرهای زنان در ریاضیات» نیز به نمایش در می‌آمد. بزرگترین این گردهم‌آیی‌ها در دانشگاه گالاتاسارای استانبول برگزار شد. این گردهم‌آیی که در آن بیش از ۱۰۰۰ نفر شرکت کرده بودند یک جشنواره ریاضی دو روزه تحت عنوان «جشنواره ریاضی استانبول^۶» بود. رویدادی دیگر به همین اندازه چشم‌گیر، برنامه‌ای تحت عنوان «سفر زنان در ریاضیات از هیپاتیا تا میرزاخانی^۷» بود که در دانشگاه مرکزی کشمیر (هند) با حضور بیش از ۲۰۰ شرکت‌کننده برگزار شد. در این مراسم یکی از سخنرانان بر نقش زنان در ریاضیات تأکید کرد و سخنران دیگری موضوع «جنسیت در فرهنگ ریاضی» را محور بحث خود قرار داد. وی تأکید کرد که تعصبات جنسیتی در ریاضیات در تمام جهان حتی در مؤسسات برتر نیز به چشم می‌خورد. چندین برنامه در مورد زنان در ریاضیات، و چالش‌های پیش روی آنها، همراه با ارائه پوستر انجام شد. این برنامه‌ها غالباً با موسیقی، رقص و شعرخوانی همراه بود.

۱۲ ماه می در اروپا

«به من بگو مریم میرزاخانی^۸»، عنوان برنامه‌ای بود شامل دوازده داستان کوتاه با الهام از مریم میرزاخانی، که توسط R'esonance Art et Science در یک شب در نانت (فرانسه) برگزار شد. این یکی از روش‌های خلاقانه‌ای بود که در آن از زنان ریاضی‌دان تجلیل به عمل می‌آمد. «تاریخ نمونه‌های بسیاری از زنانی را نشان می‌دهد که با تلاش‌های خستگی‌ناپذیر در هنر، علم، ادبیات و پزشکی خود

در سال ۲۰۱۹ با همکاری ریاضیدانان در سراسر جهان این ابتکار با موفقیت به اجرا درآمد و امید است که به یک رویداد ثابت سالانه تبدیل شود.

۱۲ ماه می در آفریقا

«چگونه بین شغل و خانواده تعادل برقرار می‌کنید؟» بسیاری از ریاضی‌دانان زن در سرتاسر جهان با این مسئله بسیار پیچیده دست به گریبان هستند. این موضوع اصلی بحث میزگردی تحت عنوان «چگونه می‌توان شکاف جنسیتی را در علوم ریاضی کاهش داد؟» و بخشی از جشن ۱۲ می در مؤسسه ریاضی و فیزیک در دانگبو در کشور بنین^۹ (کشوری در شرق نیجریه با جمعیتی بالغ بر ۸,۸۰۰,۰۰۰ نفر) برگزار شد. این برنامه با حضور ۸۰ دانشمند و دانشجو برگزار شد و اعضای پنل، زنانی از بنین، نیجریه، آفریقایی‌های ساکن فرانسه، ایتالیا و ایالات متحده بودند. یکی از استادان مرد از بنین شکاف جنسیتی در علوم ریاضی را مورد بررسی قرار داد. سؤالات و نظرات حضار بیشتر در مورد نگرانی‌های مربوط به تعادل بین شغل و خانواده متمرکز بود و به طور خاص این مطلب مطرح شد که: «اگر یک زن وقت زیادی را برای مطالعه و تحقیق در دانشگاه بگذراند، شانس یافتن همسر را به شدت کاهش می‌دهد».

همزمان با این رویداد در بنین، در هفت کشور آفریقایی دیگر نیز جشن‌های ۱۲ ماه می برگزار شد که برخی از آنها توسط نمایندگان «انجمن ریاضی زنان آفریقایی» ترتیب داده شده بود. این برنامه‌ها شامل ارائه گزارشی از زندگی و دستاوردهای مریم میرزاخانی (بنین، سنگال، اتیوپی)، نمایش فیلم «سفرهای زنان در ریاضیات» (مصر، تونس) و سخنرانی در مورد نقش ریاضی‌دانان زن در جامعه (کنگو، آفریقای جنوبی) بود. برخی از برنامه‌ها نیز با هدف عمومی کردن ریاضیات و جلب مخاطبین عام انجام شده بود. برگزاری چنین رویدادهایی توسط زنان توانمند در سراسر جهان می‌تواند به کاهش شکاف جنسیتی در علوم و ریاضیات کمک کند، پدیده‌ای که در آفریقا بسیار واقعی‌تر از سایر نقاط جهان به چشم می‌آید.

^۶<http://www.ceasma-benin.org/htdocs/actualites/?lire=56-Commemoration-of-the/>

^۸<https://www.greaterkashmir.com/news/> ^۹<http://www.mathom.fr/JIFM>

^۷<http://math.gsu.edu.tr/festival2019/>

در مجموع، ۲۹ جشن جداگانه در نقاط مختلف اروپا برگزار شد، یک برنامه در بلژیک، دو برنامه در دانمارک، شش برنامه در فرانسه، دو برنامه در آلمان، شش برنامه در ایتالیا، یک برنامه در هر یک از کشورهای پرتغال، روسیه، اسلواکی و اسپانیا، سه برنامه در سوئد، چهار برنامه در انگلیس و یک برنامه در اوکراین.

۱۲ می در آمریکای لاتین

کودکان و بزرگسالان در هر سنی از اریگامی تاشو، حل معماهای هندسی و کشف جهان ریاضیات که در جشن خلاقانه «کارناوال ریاضی به افتخار روز زنان در ریاضیات»^{۱۲} در پاناما برگزار شد لذت بردند. سه زن ریاضی‌دان پانامایی داستان‌های خود را از نحوه پیوستن‌شان به دنیای ریاضیات و موانعی که در طول این راه با آنها مواجه بودند، همچنین تجربیات شخصی و حرفه‌ای‌شان از یادگیری درس‌ها را تعریف کردند. این گروه هم‌آیی انگیزشی، پذیرای بیش از ۲۰۰ شرکت‌کننده بود که از طریق دست‌نوشته‌هایی که توسط برگزارکنندگان تهیه شده بود، در جریان زندگی و میراث مریم میرزاخانی قرار گرفتند.

به مناسبت ۱۲ ماه می، در سراسر آمریکای لاتین، ۲۹ برنامه برگزار شد که بیشتر آنها در فضاهای دانشگاهی و با حضور استادان و دانشجویان بود. دو مورد از این برنامه‌ها در آرژانتین برگزار شد، دوازده برنامه در برزیل، هفت برنامه در شیلی، پنج برنامه در مکزیک، یکی در پاناما، یکی در پرو و یکی در اروگوئه. فعالیت‌های متنوعی، از جمله سخنرانی در مورد زندگی و کار مریم میرزاخانی و سایر ریاضی‌دانان مشهور زن مانند امی نوتر و کارن اولنیک، سخنرانی‌های ریاضی توسط زنان در جایگاه‌های مختلف شغلی، بحث در مورد شکاف‌های جنسیتی در علوم و ریاضیات، و همچنین نمایش فیلم‌های مرتبط از قبیل مستند «سفرهای زنان در ریاضیات» قسمت‌هایی از این برنامه‌ها بود.

را از دیگران متمایز کرده‌اند. آنها تقریباً همیشه داستان مبارزات و پایداری‌هایی را آفریدند که در یادها خواهند ماند. ماریا گنانا آگنی، نویسنده اولین کتاب به زبان ایتالیایی برای تدریس ریاضیات، و مریم میرزاخانی، اولین زنی که موفق به کسب مدال فیلدز برای تحقیق در هندسه و سیستم‌های دینامیکی شد از این زمره‌اند، این پاراگراف اول اعلامیه کنفرانس بین‌المللی «چهره‌های هندسه، از آگنسی تا میرزاخانی»^{۱۰} بود که در میلان (ایتالیا) برگزار شد.

کارگاه «زنان در بیومتری و بیومتری برای زنان»^{۱۱} در دانشگاه ویتا-سالوت سان رافائل در میلان (ایتالیا)، به اهمیت پژوهشگران زن در بیومتری و همچنین اهمیت تحقیقات بیومتری در بهداشت زنان اختصاص داشت.

کورینا اولسی گرای، در آکادمی ملی لینشی (ایتالیا)، در تالار باشکوه علوم فیزیک پالازو کورسینی، در حضور جمعی از استادان، دانشجویان و سفیر ایران در رم، سخنرانی زیبایی در مورد «بیلیارد، سطوح تخت و قضیه Magic Wand»^{۱۲} ایراد کرد. بحث او که در مورد نتایج کارهای بزرگ مریم میرزاخانی همراه با الکس اسکین و امیر محمدی متمرکز شده بود، به نوعی ادای احترام به مریم میرزاخانی بود.

طبق گزارش مجمع زنان در ریاضی در دانشگاه دوسلدورف (آلمان)، دانشجویان خودشان اداره امور را به عهده گرفتند. «ما برای میزگرد و نمایش فیلم برنامه‌ریزی کرده بودیم، اما دانشجویان بسیار مشتاق بحث و گفتگو بودند، و ما به عنوان برگزارکننده، تصمیم گرفتیم جریان بحث‌ها را قطع نکنیم و فضای مورد نیاز آنها را برای گفتگو با اعضای هیئت علمی در اختیارشان قرار دهیم. این نشست همچنین فرصتی برای دانشجویان دکترا بود که برای آشنایی با یکدیگر در گروه‌های مختلف کار کنند. اولین بار بود که چنین رویدادی در دانشگاه دوسلدورف رخ می‌داد و از آنجا که استقبال بسیار خوب بود، در حال بررسی امکان برگزاری منظم چنین برنامه‌هایی هستیم»

¹⁰<https://www.eventi.polimi.it/events/faces-of-geometry-from-agnesi-to-mirzahani/?lang=en>
women-in-biometry-10-May-1.pdf ¹²<https://www.dinamici.org/?p=1218>

¹¹<http://ibs-italy.org/wp-content/uploads/2019/05/>
¹³<http://www.biomuseopanama.org/en/>

۱۲ ماه می در آمریکا و کانادا

۱۲ ماه می در اقیانوسیه

«در قرن گذشته، شاهد تغییرات چشمگیری در ریاضی و نقش زنان در آن بوده‌ایم. در این ارائه، این تغییرات را بررسی می‌کنیم و با تأسی از تلاش‌های پیشینیان و تداوم راه آن‌ها، در مورد چیزهای بسیار جالبی که ریاضی‌دانان و آمار شناسان زن امروزی به دست آورده‌اند صحبت می‌کنیم. به چالش‌هایی که همکاران زن ما در سراسر جهان و اینجا با آن مواجه‌اند نیز خواهیم پرداخت. همچنین نگاهی به آینده خواهیم داشت تا ببینیم چه چیزی در انتظار دختران ماست. اکنون زمان خوبی است برای آنکه یک زن ریاضی‌دان باشید!»، این چکیده سخنرانی ویژه کری منگرن تحت عنوان «ریاضیات تغییر: نگاهی به قدیمی‌ترین نظم جهان از نگاه یک زن» بود. با این سخنرانی جشن زنان در ریاضیات^۲ در دانشگاه موناش در ملبورن استرالیا شروع شد. در دانشگاه آدلاید، حدود ۹۰ شرکت کننده که بیشتر آنان زنان بودند، برای جشن «روز زنان در ریاضیات در استرالیای جنوبی»^۳، با برنامه‌ای شامل سخنرانی‌هایی در مورد تنوع در ریاضیات، دوره‌های شبکه‌سازی، ارتباط با صنعت، و چندین پنل و میزگرد، گرد هم آمدند. در این ارتباط سؤالاتی مطرح شد، مثل اینکه «چگونه با موفقیت می‌توان حرفه ریاضی خود را به حالت تعلیق درآورد» (مثلاً برای تربیت فرزند) یا اینکه «چه حرفه‌هایی در ارتباط با ریاضی را می‌توان دنبال کرد».

در مجموع، ۱۶ برنامه در استرالیا برای تکریم زنان در ریاضیات برگزار شد. این فعالیت‌ها شامل بحث‌های پنلی در مورد شکاف‌های جنسیتی، گفتگوهای ریاضی، معرفی ریاضی‌دانان برجسته استرالیا، و ارائه نمایش‌هایی درباره زنان ریاضی‌دان معروف تاریخ بود.

آینده

موفقیت‌های چشم‌گیر ابتکار ۱۲ ماه می در سال ۲۰۱۹، انگیزه و اشتیاق ادامه آن را برای سال‌های آینده برمی‌انگیزاند. در واقع، برگزارکنندگان امیدوارند و انتظار دارند که ابتکار ۱۲ می، طی سال‌های آینده رشد و گسترش یابد و نه تنها آرزو می‌کنند که تعداد جشن‌ها بیشتر شود، بلکه امیدوارند مناطق جغرافیایی بیشتری در برگزاری این جشن‌ها شرکت کنند. با انتشار تبلیغات و سازماندهی «رویدادهای ۱۲ می در سال ۲۰۲۰» در مؤسسات مربوطه، خوانندگان ترغیب به مشارکت می‌شوند و مشترکاً کمک می‌کنند تا این ابتکار عمل شکوفا شود. تشویق و تجلیل از گروه‌هایی که دیده نمی‌شوند، و پیگیری مشکلات مشاغل‌شان، برای ایجاد جامعه‌ای عادلانه و آزاد، همیشه ارزشمند است. ما امیدواریم که بسیاری از ریاضی‌دانان بدون در نظر

در بعدازظهر ۱۳ ماه می، حدود ۴۰ نفر در مؤسسه تحقیقاتی علوم ریاضی (MSRI) در برکلی کالیفرنیا، برای بزرگداشت زنان در ریاضیات و یاد و خاطره مریم گردهم آمدند^۴. شرکت کنندگان اغلب خانم‌های فعال در این مؤسسه، و از دانشگاه برکلی کالیفرنیا بودند، اما ریاضی‌دانان زنی از مؤسسات دیگر نیز حضور داشتند. در آنجا، ۱۸ پوستر در نمایشگاه «یادواره مریم میرزاخانی»^۵ در سالن سیمونز که با رنگ و نور جلوه زیبایی پیدا کرده بود نمایش داده شد. پس از خوش‌آمدگویی مدیر عامل مؤسسه، هلن بارسلو به میهمانان، سارا کوچ (دانشگاه میشیگان) ارائه زیبایی داشت از برخی از دستاوردهای ریاضی مریم میرزاخانی. پس از آن بحث‌هایی توسط گروه‌هایی کوچک، و کارگاه‌های آموزشی با هدف حمایت از ریاضی‌دانان زن ارائه شد. از جمله برنامه‌های دیگر، برگزاری «کارگاه مهارت‌های Ally»^۶ برای شرکت کنندگان مرد بود که در آن چگونگی حمایت از زنان در محل کار و اجتماعاتشان آموزش داده می‌شد، و یک جلسه آموزشی هم در مورد چگونگی غلبه بر «سندرم دغل بازی»^۷ برگزار شد. جشن زنان در ریاضیات، با نمایش مستند اسرار رویه: چشم‌انداز ریاضی مریم میرزاخانی^۸، به پایان رسید. این فیلم که توسط MSRI و جورج سیسری تهیه شده است، قرار است در نشست مشترک ریاضیات که در ژانویه سال ۲۰۲۰^۹ در دنور برگزار می‌شود، مورد تقدیر قرار گیرد. علاوه بر جشن زنان در ریاضیات در MSRI، شش برنامه دیگر در ایالات متحده، و هشت برنامه در کانادا و تعدادی دیگر برنامه‌های مجزا برگزار شد. از تأثیرات ویژه این برنامه‌ها، عزم دپارتمان ریاضیات و آمار دانشگاه آلبرتا برای تغییر دائمی پوستر پرطمطراقش تحت عنوان «مردان ریاضیات مدرن» بود. قبلاً برای مراسم بزرگداشت روز جهانی زن (۸ مارس ۲۰۱۹)، اصلاحات موقتی در آن اعمال شده بود، اما این بار به افتخار ۱۲ ماه می، پوستر مجدداً طراحی می‌شود. پوستر منسوخ شده، که هنوز هم می‌توانید آن را در بسیاری از دپارتمان‌های ریاضیات ببینید، یک پوستر ۱۲ فوتی است که در آن ریاضی‌دانان مرد تأثیرگذار را در طی زمان‌های مختلف به نمایش گذاشته، بدون این که سهم به همان اندازه مهم ریاضی‌دانان زن را به رسمیت بشناسد. چاپ و توزیع پوستر اصلی «مردان ریاضیات مدرن»، در مدارس در ایالات متحده و کانادا، در سال ۱۹۶۶ توسط IBM حمایت مالی شد. برای جشن روز جهانی زن در سال ۲۰۱۹، این پوستر در دانشگاه آلبرتا، به‌روز شد تا نشان دهنده سهم قابل توجه ریاضی‌دانان زن باشد، و عنوان پوستر به «زنان و مردان ریاضیات مدرن»^{۱۰} تغییر یافت.

^۱http://www.msri.org/general_events/24219 ^۲Remember Maryam Mirzakhani Exhibition <https://www.mathunion.org/cwm/news-and-events/2018-10-30/hosting-remember-maryam-mirzakhani-exhibition>

^۳<https://adainitiative.org/>

^۵http://jointmathematicsm Meetings.org/meetings/national/jmm2020/2245_intro

^۶<https://www.ualberta.ca/science/science-news/2019/>

^۷<https://acems.org.au/events/monash-women-maths-day> ^۸<https://www.adelaide.edu.au/aiml/events/list/2019/05/women-in-maths-day-sa>

گرفتن هویت جنسیتی به این جنبش پیوندند. جالب اینکه، ۱۲ ماه می سال ۲۰۲۰ میلادی، با ۲۰۰مین سالگرد تولد فلورانس نایتینگل، بنیان‌گذار پرستاری مدرن و اصلاح‌طلب اجتماعی و آماردان همزمان شد و این اتفاق مبارکی است. او پیشگام در اینفوگرافی بود و برای آنکه بتواند داده‌های آماری پیچیده از علل مرگ و میر در ارتش را به شیوه‌ای روشن و واضح به نمایش بگذارد یک نمایش گرافیکی از داده‌های آماری اختراع کرد. چنین نمودارهایی به «نمودارهای رز

نایتینگل» معروف شده‌اند.

زنان دانشمند چه اختراعات یا اکتشافات دیگری را در گذشته در تاریخ ۱۲ می یا در هر روز دیگری از سال، انجام داده‌اند؟ در آینده چه اکتشافاتی را انجام می‌دهند؟ ۱۲ ماه می، روز زنان در ریاضیات، همه این اکتشافات، در گذشته و آینده را با شادی و امید تقدیر می‌کند.

* دانشگاه خواجه نصیرالدین طوسی

